

Kjære leser,

Denne utgaven av Tidsskrift for praktisk teologi inneholder fem artikler som alle belyser aktuelle problemstillinger i norske kirkelige og religiøse praksiser.

De fire første har utgangspunkt i samme forskningsprosjekt: «SOFA: Sjelesorg og fellesskapsbyggende arbeid for ungdom». Fire forskere ved MF, Danbolt, Sandsmark, Stokka og Stålsett, har interessert seg for hvordan hvordan lokalkirkelige miljøer kan fungere som sunne, omsorgsfulle fellesskap for ungdom, i spennet mellom idealer og virkelighet. De fire har ikke vært alene, men har inkludert studenter som har jobbet med ulike masteroppgaver enten forut for, eller underveis i, prosjektet; samt ansatte i menighetene de undersøker.

I den første, introduserende, artikkelen presenterer Gry Stålsett med flere prosjektets design og setter det inn i kontekst. Leserne får innblikk i utfordringer for dagens ungdomskultur, aktuelle forståelser av sjelesorg, og nyere bidrag til feltet. I tillegg presenteres sentrale funn i de tre delstudiene: Forfatterne understreker at sjelesorg for ungdom ofte ikke finner sted på forhånd avtalte tider eller på faste steder, men er mer spontan. Dette er et underbelyst fenomen i sjelesorglitteraturen, og det er antakelig et trekk ved sjelesørgeriske praksiser som ikke bare gjelder ungdom, men mye av den menighetsbaserte, omsorgsfulle samtalen.

Artikkelen belyser også sjelesorg med ungdom som en egen faglig kategori, og argumenterer for at prosjektet viser behovet for mer forskning på sentrale problemstillinger som reises i dette feltet: Hvem tar initiativ til samtaler, hvem lanserer temaene, hva slags spekter av samtaler dreier det seg om, og hva slags kompetanse etterspørres?

Ytterligere et tema er «styrker og utfordringer ved fellesskapsbyggende arbeid» i kristne sammenhenger, der forfatterne fremhever skam som en særlig utfordring.

Introduksjonsartikkelen følges så opp av tre bidrag. Først analyserer Lars Johan Danbolt med flere resultatene av en kvantitativ undersøkelse som særlig spør etter hvilke temaer som er oppe i samtaler med unge i kirkelig regi, men også registrerer andre sider ved samtalen som varighet, sted og tid, og relasjonen til andre profesjonelle samtalepartnere. Artikkelen identifiserer fem hovedtemaer som er de vanligste i samtaler, og deler disse igjen i mer spesifikke temaer. Det fremkommer også variasjoner mellom ulike kirkelige yrkesgrupper når det gjelder hvor mange samtaler de har, hvor tilgjengelige de er for samtaler, og hvilke temaer de møter.

Elisa Stokka med fleres bidrag har tittelen «Sjelesorg i farta». Her utdypes det hovedfunnet som allerede er nevnt, nemlig at sjelesørgeriske praksiser for ungdom slik de fremstår empirisk er nokså annerledes enn de oppskriftene som har preget tradisjonell sjelesorglitteratur. Viktige temaer er den voksnes rolle i forhold til tillitsskapende relasjonsbygging, ansvaret for å sette sunne grenser, og behovet for sjelesørgerisk faglighet.

Astrid Sandsmark med fleres artikkel zoomer ut fra den spesifikke interessen for samtalepraksisene, og ser på kirkelige ungdomsmiljøer mer generelt. Bidraget fokuserer særlig på forholdet mellom konfirmantarbeid og kontinuerlige ungdomsaktiviteter i menighet. Artikkelen bruker teorier knyttet til grenseobjekter og symbolske grenser for å utdype disse relasjonene.

SOFA-artiklene bør gi både kirkelige profesjonsutøvere og akademikere mye å arbeide videre med, og TPT vil gjerne publisere tekster som vil ta disse funnene videre!

Den femte, fagfellevurderte artikkelen tar også opp et aktuelt tema i norske menigheter, denne gangen knyttet til sakramentsforvaltning, nærmere bestemt trenden med såkalt drop-in-dåp. Forfatteren er prest i Den norske kirke Stein Ellinggard, som ble tildelt olavstipendet for å arbeide med temaet. Noe av det interessante med artikkelen er at den viser hvordan drop-in-dåp ikke bare senker terskelen for «standard» dåpsfamilier, men kanskje vel så mye har gitt en åpning for dåpsfølger med eldre barn og for voksne som lenge har tenkt på dåp for egen. TPT er stolte over, for andre år på rad, å trykke en artikkel av en olavstipendiat!

I tillegg til de fem artiklene finner dere bokanmeldelser av flere aktuelle og vesentlige utgivelser: En bok om prekenen og det groteske, en utgivelse om kirken som diakonal i et feministisk perspektiv, en bok om konfliktløsning i kirkelige praksiser og en antologi om ledelse i kirken og kirkelig ledelse.

På vegne av hele redaksjonen ønsker jeg dere god lesning!

Av Fredrik Saxegaard, redaktør
fredrik.saxegaard@mf.no